

63/1 (SEM-3) PHL HG/RC 3036
(GE 3/DSC 3)

2021

(Held in 2022)

PHILOSOPHY

Paper : GE/DSC-3

(Indian Philosophy)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Choose the correct answer from the following :

1×6=6

ভলত দিয়াবাবৰ শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা :

(a) How many Pramāṇas are there according to Nyāya?

ন্যায় দৰ্শনে কেইটা প্ৰমাণ বিশ্বাস কৰে?

(i) Two

দুটা

(ii) Three

তিনিটা

(iii) Four

চাৰিটা

(iv) None of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়

22KB/231

(Turn Over)

(b) According to Vaiśeṣika Philosophy, Karma or action may be classified into _____ different types.

বৈশিষ্ট্যিকসকলৰ মতে, কৰ্মক _____ ভাগত ভাগাব পাৰি।

(i) four

চাৰিটা

(ii) five

পাঁচটা

(iii) six

ছটা

(iv) None of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়

(c) As a category Abhāva is of _____ types.
পদাৰ্থ হিতাপে অভাব _____ প্ৰকাৰৰ।

(i) two

দুই

(ii) three

তিনি

(iii) four

চাৰি

(iv) None of the above

ওপৰৰ এটাও নহয়

22KB/231

(Continued)

(d) Who is the founder of Sāṃkhya darśan?
সাংখ্য দৰ্শনৰ প্ৰবৰ্তক কোন?

(i) Gautam

গৌতম

(ii) Konad

কণাদ

(iii) Kapila

কপিল

(iv) Sankara

শংকৰ

(e) Buddhism follows _____ number of truths.
বৌদ্ধ দৰ্শনত _____ অৰ্থসত্য আছে।

(i) two

দুটা

(ii) three

তিনিটা

(iii) four

চাৰিটা

(iv) eight

আঠটা

22KB/231

(Turn Over)

(4)

(f) There are _____ different types of extra ordinary perception.

অলৌকিক প্রত্যক্ষৰ _____ প্ৰকাৰ আছে।

(i) two

দুটা

(ii) three

তিনিটি

(iii) four

চাৰিটি

(iv) five

পাঁচটি

2. Answer the following questions :

2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

(a) What is the meaning of Dependent origination?

প্ৰতীত্যসমুৎপাদ শব্দৰ অৰ্থ কি?

(b) Name any two steps in Eight-fold path of Buddhism.

বৌদ্ধ দৰ্শনৰ অষ্টাঙ্গিক মার্গৰ যি কোনো দুটা স্তৰৰ নাম লিখা।

22KB/231

(Continued)

(5)

(c) What is indeterminate (Nirvikalpa) perception?

নিৰিকল্প প্রত্যক্ষ কাক বোলে?

(d) What are the different types of liberation according to Sāmkhya?

সাংখ্যৰ মতে মুক্তি কেই প্ৰকাৰৰ আৰু কি কি?

(e) How many steps are suggested by Buddha for the cessation of suffering?

বৌদ্ধ দৰ্শনত দুখনিবৃত্তিৰ উপায় হিচাপে কেইটা পদ বা মার্গৰ কথা উল্লেখ কৰিছে?

3. Answer any six of the following questions :

5×6=30

তলৰ যি কোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

(a) "Indian philosophy is Pessimistic in outlook." Do you accept?

"ভাৰতীয় দৰ্শন দুঃখবাদী দৰ্শন।" কথাষাৰ গ্ৰহণযোগ্যনে?

(b) What is Buddhist concept of Nirvāṇa?

বৌদ্ধদৰ্শনত নিৰ্বাণ কি?

(c) Write a short note on the categories of Vaiśeṣika Philosophy.

বৈশেষিক দৰ্শনৰ পদাৰ্থ সম্পৰ্কে এটি চমু টোকা লিখা।

22KB/231

(Turn Over)

(6)

- (d) What is the difference between internal and external perceptions?
অন্তঃপ্রত্যক্ষ আৰু বাহ্য প্রত্যক্ষৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।
- (e) Discuss Sāṃkhya theory of evolution.
জগতৰ ক্ৰমবিকাশ সম্পৰ্কে সাংখ্য বিবৰ্তনবাদ আলোচনা কৰা।
- (f) Discuss Vaiśeṣika Atomism.
বৈশেষিকসকলৰ পরমাণুবাদ আলোচনা কৰা।
- (g) Explain Upādhiśeṣa Nirvāṇa and Anupādhiśeṣa Nirvāṇa.
উপাধিশেষ নিৰ্বাণ আৰু অনুপাধিশেষ নিৰ্বাণ কি, ব্যাখ্যা কৰা।
- (h) Discuss the charges against Indian philosophy.
ভাৰতীয় দৰ্শনৰ বিৰুদ্ধে উঠা অভিযোগসমূহ আলোচনা কৰা।
- (i) What are Svārthānumāna and Parārthānumāna?
স্বার্থানুমান আৰু পরার্থানুমান মানে কি?

(7)

4. Answer any two of the following questions :
10×2=20
তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :
- (a) Discuss the Four Noble Truths of Buddhism.
বৌদ্ধদৰ্শনৰ অৰ্যসত্য চাৰিটিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- (b) Explain the theory of causality of Sāṃkhya Philosophy.
সাংখ্য কাৰ্যকাৰণবাদৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) Discuss the different classifications of perception in Nyāya Philosophy.
ন্যায় দৰ্শনৰ প্রত্যক্ষৰ বিভিন্ন ভাগবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা আগবঢ়োৱা।
5. Answer any one of the following questions : 14
তলৰ যি কোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :
- (a) Explain the No-Soul theory of Buddhism.
বৌদ্ধদৰ্শনৰ অনাত্মবাদ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) Explain Sankara's conception of Brahman.
ব্রহ্ম সম্পৰ্কে শংকৰৰ মতবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

***

(6)

- (d) What is the difference between internal and external perceptions?
অন্তঃপ্রত্যক্ষ আৰু বাহ্য প্রত্যক্ষৰ মাজত পাৰ্থক্য নিৰ্ণয় কৰা।
- (e) Discuss Sāṃkhya theory of evolution.
জগতৰ ক্ৰমবিকাশ সম্পৰ্কে সাংখ্য বিবৰ্তনবাদ আলোচনা কৰা।
- (f) Discuss Vaiśeṣika Atomism.
বৈশেষিকসকলৰ পরমাণুবাদ আলোচনা কৰা।
- (g) Explain Upādhiśeṣa Nirvāṇa and Anupādhiśeṣa Nirvāṇa.
উপাধিশেষ নিৰ্বাণ আৰু অনুপাধিশেষ নিৰ্বাণ কি, ব্যাখ্যা কৰা।
- (h) Discuss the charges against Indian philosophy.
ভাৰতীয় দৰ্শনৰ বিৰুদ্ধে উঠা অভিযোগসমূহ আলোচনা কৰা।
- (i) What are Svārthānumāna and Parārthānumāna?
স্বার্থানুমান আৰু পরার্থানুমান মানে কি?

(7)

4. Answer any two of the following questions :
10×2=20
তলৰ যি কোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :
- (a) Discuss the Four Noble Truths of Buddhism.
বৌদ্ধদৰ্শনৰ আৰ্যসত্য চাৰিটাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- (b) Explain the theory of causality of Sāṃkhya Philosophy.
সাংখ্য কাৰ্যকাৰণবাদৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।
- (c) Discuss the different classifications of perception in Nyāya Philosophy.
ন্যায় দৰ্শনৰ প্রত্যক্ষৰ বিভিন্ন ভাগবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা আগবঢ়োৱা।
5. Answer any one of the following questions : 14
তলৰ যি কোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :
- (a) Explain the No-Soul theory of Buddhism.
বৌদ্ধদৰ্শনৰ অনাত্মবাদ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা।
- (b) Explain Sankara's conception of Brahman.
ব্রহ্ম সম্পৰ্কে শংকৰৰ মতবাদ ব্যাখ্যা কৰা।

***